

Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven

1 mei 2018

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. Wettelijke vereisten	5
1.1 Geweldsmisdrijf	5
1.1.1 Algemeen	5
1.1.2 Opzet.....	5
1.1.3 In Nederland.....	6
1.1.4 Aannemelijkheid van het geweldsmisdrijf.....	6
1.1.4.1 Algemeen.....	6
1.1.4.2 Achterliggende gedachte	6
1.1.4.3 Het slachtoffer deed aangifte.....	6
1.1.4.4 Uitspraak van de strafrechter.....	6
1.1.4.5 Aanvullende informatie.....	7
1.1.4.6 Het slachtoffer deed geen aangifte	7
1.1.4.7 Medische informatie	7
1.1.5 Getuigen van een geweldsmisdrijf.....	7
1.2 Letsel	8
1.2.1 Algemeen	8
1.2.2 Medische informatie.....	8
1.2.3 Letsellijst	8
1.2.4 Vooronderstellen van ernstig letsel	8
1.2.5 Onderzoek medisch adviseur	9
1.2.6 Psychisch letsel door getuige zijn ('shockschade')	10
1.2.6.1 Algemeen.....	10
1.2.6.2 Naaste.....	10
1.2.6.3 Stelselmatig waarnemen van huiselijk geweld	10
1.3 Overlijden	10
1.3.1 Financiële en immateriële schade bij overlijden.....	10
1.3.2 Nabestaanden in de zin van de Wet	11
1.4 Eigen aandeel	11
1.4.1 Algemeen	11
1.4.2 Eigen aandeel bij minderjarigen.....	12
1.4.3 Eigen aandeel bij nabestaanden	12
1.4.4 Eigen aandeel bij waarnemers	13
1.5 Schade op andere wijze vergoed	13

1.5.1	Schadevergoedingen waarmee het Schadefonds rekening houdt.....	13
1.5.2	Verrekenen en terugvorderen.....	13
1.5.2.1	Verrekenen tijdens de behandeling van de aanvraag.....	13
1.5.2.2	Achteraf verrekenen via het CJIB.....	13
1.5.2.3	Terugvorderen bij het slachtoffer.....	14
1.5.2.4	Verrekenen bij eigen aandeel.....	14
1.5.2.5	Niet terugvorderen of verrekenen.....	14
1.5.3	Verhaal op de dader.....	14
1.5.4	Verhaal op de werkgever.....	14
1.6	Indieningstermijn.....	14
1.6.1	Indieningstermijn aanvullende aanvraag.....	15
1.6.2	Indieningstermijn herzieningsverzoek.....	15
1.6.3	Overschrijding indieningstermijn.....	15
1.7	Misdrijf voor 1973.....	15
2.	De uitkering.....	15
2.1	Tegemoetkomend karakter.....	15
2.2	Doel van de uitkering.....	16
2.3	De uitkering bij letsel.....	16
2.3.1	Hoe wordt de uitkering bij letsel bepaald?.....	16
2.3.2	Uitkering voor de waarnemer.....	16
2.3.3	Aard van de uitkering.....	17
2.3.4	Financiële schade.....	17
2.3.5	Voor- en nadeel van letselcategorieën.....	17
2.4	De uitkering bij overlijden.....	17
2.4.1	Hoe wordt de uitkering bij overlijden bepaald?.....	17
2.4.2	Uitvaartkosten.....	17
2.4.2.1	Hoogte uitkering uitvaartkosten.....	18
2.4.2.2	Bewijs uitvaartkosten.....	18
2.4.3	Derving van levensonderhoud.....	18
2.4.3.1	Hoogte uitkering derving van levensonderhoud.....	18
2.4.3.2	Vergoedingen voor derving van levensonderhoud.....	18
2.4.3.3	Bewijs derving van levensonderhoud.....	18
2.4.4	Schematisch overzicht uitkering nabestaande.....	19
2.4.5	Maximale uitkering voor uitvaartkosten en derving van levensonderhoud tezamen.....	19
2.5	De uitkering bij samenloop.....	19
2.5.1	Algemeen.....	19
2.5.2	Slachtoffer met meerdere letsels.....	19
2.5.3	Nabestaande met ernstig letsel.....	19
2.5.4	Meerdere overledenen door één geweldsmisdrijf.....	20
2.7	Toekomstige schade.....	20
2.8	Rechtsbijstandskosten.....	20
2.9	Wettelijke rente.....	20
2.10	Recht erfgenamen op uitkering.....	20
3.	Procedures.....	21
3.1	Aanvullende aanvraag.....	21
3.1.1	Aanvullende aanvraag slachtoffer.....	21
3.1.2	Aanvullende aanvraag nabestaande.....	21
3.1.3	Vorm aanvullende aanvraag.....	21
3.2	Bezwaar en beroep.....	21
3.3	Herziening.....	21
3.4	Internationale aanvragen.....	22
3.5	Klachtenregeling.....	22
3.6	Nationale ombudsman.....	22
4.	Overig.....	22

4.1	Indienen aanvraag door een minderjarige	22
4.2	Betaling.....	22
4.2.1	Spaarrekening voor minderjarigen	22
4.2.1.1	Minderjarig slachtoffer	22
4.2.1.2	Minderjarige nabestaande.....	23
4.2.1.3	Rente	23
4.2.2	Voorschot.....	23
4.2.2.1	Voorschot slachtoffer	23
4.2.2.2	Voorschot nabestaande	23
4.2.2.3	Voorschot minderjarige	23
4.3	Bewind	24
4.4	Curatele	24
4.5	Uitkering en belasting	24
4.6	Uitkering en bijstand	24
4.7	Inzage en afgifte dossier	25
4.8	Overgangsbeleid All-in beleid	25
4.8.1	Overgangsbeleid primaire aanvragen	25
4.8.2	Overgangsbeleid aanvullende aanvragen	25
4.8.3	Overgangsbeleid bezwaarzaken.....	25
4.8.4	Overgangsbeleid herzieningsverzoeken.....	25

Inleiding

Wat doet het Schadefonds Geweldsmisdrijven?

Het Schadefonds Geweldsmisdrijven is een zelfstandig onderdeel van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en verstrekt eenmalige uitkeringen aan mensen die door een geweldsmisdrijf ernstig lichamelijk of psychisch letsel hebben opgelopen. Ook verstrekt het Schadefonds uitkeringen aan nabestaanden van slachtoffers die door een geweldsmisdrijf of dood door schuld delict zijn overleden.

Wat is het doel van de financiële tegemoetkoming?

De uitkering is een maatschappelijke uiting van solidariteit en een blijk van erkenning van het onrecht en leed dat een slachtoffer of nabestaande is overkomen namens de samenleving vanuit de overheid. Deze uitkering wordt betaald uit belastinggeld en heeft niet tot doel alle schade te dekken. De tegemoetkoming is bedoeld om het geschade vertrouwen enigszins te herstellen en het slachtoffer of de nabestaande (financieel) vooruit te helpen, zodat de blik weer op de toekomst kan worden gericht. De ontvanger is vrij in de besteding ervan. De tegemoetkoming bedraagt maximaal € 35.000.

Hoe wordt de hoogte van de tegemoetkoming voor slachtoffers bepaald?

Het Schadefonds gebruikt zes letselcategorieën, waaraan zes oplopende bedragen zijn gekoppeld. Aan de hand van een letselijst bepaalt het Schadefonds in welke letselcategorie het opgelopen letsel past. Het bijbehorende bedrag is dan de tegemoetkoming die het slachtoffer krijgt voor het overkomen leed (de immateriële schade) en de eventuele financiële schade die hierdoor is geleden, zoals kosten voor medische hulp en vermindering van inkomsten.

Hoe wordt de hoogte van de tegemoetkoming voor nabestaanden bepaald?

De uitkering voor een nabestaande bestaat altijd uit een vast bedrag van € 5.000 voor het leed van de nabestaande en de eventuele verdere financiële schade. Denk aan therapiekosten of vermindering van inkomsten. Deze uitkering kan worden aangevuld met een tegemoetkoming voor uitvaartkosten en voor schade door het wegvallen van het inkomen van de overledene. Om voor een aanvullende uitkering in aanmerking te kunnen komen, moet deze schade worden aangetoond met bewijsstukken, zoals nota's, verzekeringsspecificaties, loonstroken of jaaropgaven.

Wet schadefonds geweldsmisdrijven en beleid

Om in aanmerking te komen voor een uitkering uit het Schadefonds moet aan alle vereisten worden voldaan die de Wet schadefonds geweldsmisdrijven stelt. Het Schadefonds heeft beleid opgesteld waarmee invulling wordt gegeven aan deze wettelijke vereisten. In deze beleidsbundel krijgt u informatie over de wijze waarop het Schadefonds aanvragen van slachtoffers en nabestaanden beoordeelt. Op basis hiervan kunt u nagaan of u in aanmerking komt voor een uitkering uit het Schadefonds. In een bijlage bij de beleidsbundel is het beleid ten aanzien van de nabestaanden van slachtoffers van dood door schuld uiteengezet. Het beleid dat in de reguliere beleidsbundel staat, is overeenkomstig van toepassing op de nabestaanden van slachtoffers van dood door schuld, tenzij in de bijlage anders is bepaald.

Voor meer informatie over de Wet schadefonds geweldsmisdrijven en het indienen van een aanvraag kunt u ook terecht op onze website www.schadefonds.nl.

1. Wettelijke vereisten

Op grond van artikel 3 lid 1 van de Wet schadefonds geweldsmisdrijven (hierna: de Wet) kan het Schadefonds een uitkering verstrekken aan:

- a) slachtoffers die door een in Nederland opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf ernstig lichamelijk of psychisch letsel hebben opgelopen, of
- b) slachtoffers die door een aan boord van een Nederlands (lucht)vaartuig opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf ernstig lichamelijk of psychisch letsel hebben opgelopen, of
- c) nabestaanden van een onder a of b bedoeld persoon, indien deze door het geweldsmisdrijf is overleden, of aan nabestaanden van een persoon die als gevolg van overtreding van artikel 6 van de Wegenverkeerswet 1994 of van artikel 307 van het Wetboek van Strafrecht is overleden, of
- d) anderen dan de onder c bedoelde personen, die de kosten van lijkbezorging hebben voldaan van een onder a of b bedoeld persoon, indien deze door het geweldsmisdrijf is overleden.

Om in aanmerking te kunnen komen voor een uitkering uit het Schadefonds moeten de hierboven genoemde groepen a, b, c en d voldoen aan verschillende vereisten die de Wet stelt. Deze wettelijke vereisten worden in dit hoofdstuk verder besproken. Hoe het Schadefonds de hoogte van de uitkering bepaalt, is uiteengezet in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 zijn de verschillende procedures bij het Schadefonds beschreven. In hoofdstuk 4 staan enkele overige zaken.

1.1 Geweldsmisdrijf

1.1.1 Algemeen

Een aanvraag kan alleen worden ingediend voor een in Nederland opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf, als gevolg waarvan een slachtoffer ernstig letsel heeft opgelopen (artikel 3 lid 1 van de Wet). Met een geweldsmisdrijf wordt hier bedoeld een in het Wetboek van Strafrecht strafbaar gesteld misdrijf (of een strafbare poging daartoe), waarbij tegen een persoon geweld is gebruikt of met geweld is gedreigd. Als een voorval niet als misdrijf strafbaar is gesteld in het Wetboek van Strafrecht, dan levert dit dus geen geweldsmisdrijf op in de zin van artikel 3 van de Wet.

Geweld kan bestaan uit lichamelijk en psychisch geweld. Mishandeling, openlijke geweldpleging, bedreiging met geweld, mensenhandel, belaging, verkrachting, diefstal met geweld en moord en doodslag zijn misdrijven die altijd worden aangemerkt als geweldsmisdrijf. Brandstichting wordt alleen als geweldsmisdrijf aangemerkt als met opzet brand is gesticht en hierbij levensgevaar of gevaar voor ernstig letsel van het slachtoffer is veroorzaakt.

Ook als een slachtoffer onder grote psychische druk wordt gezet kan sprake zijn van een geweldsmisdrijf. Het geweldsaspect kan hierbij dan bijvoorbeeld bestaan uit het creëren van een bepaalde situatie of het misbruik maken van omstandigheden. Hierbij valt te denken aan zedenmisdrijven. Een aanzienlijk leeftijdsverschil, een gezagsverhouding of een afhankelijke positie ten opzichte van de dader zijn voorbeelden van omstandigheden die gelijk gesteld kunnen worden met geweld.

Geweld gepleegd tegen goederen (bijvoorbeeld vernieling), diefstal en uitschelden of vernederen (zonder daarbij geweld tegen personen te gebruiken of met geweld te dreigen) worden niet aangemerkt als geweldsmisdrijf.

1.1.2 Opzet

Het geweldsmisdrijf moet met opzet zijn gepleegd. 'Opzet' is een juridisch begrip uit het strafrecht en komt er kort gezegd op neer dat de dader willens en wetens handelde. Bij een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf moet de dader het slachtoffer dus willens en wetens letsel hebben toegebracht. Ook als sprake is van 'voorwaardelijk opzet' kan een aanvraag worden ingediend. Met voorwaardelijk opzet wordt bedoeld dat de dader bij zijn handelen bewust de aanmerkelijke kans aanvaardde, dat het slachtoffer daarbij letsel zou oplopen.

Het Schadefonds gaat ervan uit dat letsel als gevolg van een spel tussen kinderen, een verkeersongeluk of een normaal verlopen sportwedstrijd over het algemeen niet opzettelijk is toegebracht. Er wordt dan vaak gesproken van het toebrengen van letsel door 'schuld'. Slachtoffers kunnen voor dergelijke zaken geen aanvraag indienen.

Nabestaanden van slachtoffers van dood door schuld delicten in de zin van artikel 6 Wegenverkeerswet 1994 of artikel 307 Wetboek van Strafrecht kunnen wel een aanvraag indienen. Meer informatie hierover is te vinden in het bijlage 'Dood door schuld'.

1.1.3 In Nederland

Volgens artikel 3 lid 1 van de Wet kan het Schadefonds alleen een uitkering verstrekken voor een opzettelijk geweldsmisdrijf dat in Nederland is gepleegd of aan boord van een Nederlands (lucht)vaartuig buiten Nederland. Onder Nederland wordt ook verstaan de territoriale wateren van Nederland.

Voor opzettelijke geweldsmisdrijven op Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Sint Eustatius, Saba en Bonaire kan volgens de Wet geen uitkering worden verstrekt.

Mensenhandel heeft vaak grensoverschrijdende aspecten in zich. Om te bepalen of sprake is van mensenhandel kijkt het Schadefonds naar wat er in Nederland én in het buitenland is gebeurd. Voor de beoordeling van het letsel worden de handelingen in het buitenland echter niet meegenomen. Beoordeeld wordt of het slachtoffer van mensenhandel door de handelingen in Nederland ernstig letsel heeft opgelopen. Om een aanvraag te kunnen indienen is de nationaliteit of woonplaats van het slachtoffer niet van belang.

1.1.4 Aannemelijkheid van het geweldsmisdrijf

1.1.4.1 Algemeen

Een geweldsmisdrijf hoeft niet bewezen te worden (zoals bij de strafrechter), maar moet aannemelijk worden gemaakt. Deze beoordeling bestaat uit de volgende elementen. In de eerste plaats is de feitelijke geweldshandeling van belang. Dit is de handeling waardoor het slachtoffer letsel opliep: bijvoorbeeld het uitdelen van een klap, het schieten met een vuurwapen of het steken met een mes. Daarnaast moet voor de aannemelijkheid ook de toedracht van het geweldsmisdrijf, de aanleiding ervan en de omstandigheden waaronder het heeft plaatsgevonden voldoende duidelijk zijn.

1.1.4.2 Achterliggende gedachte

Het Schadefonds voert deze beoordeling uit, omdat de wetgever aan het Schadefonds Geweldsmisdrijven de taak heeft gegeven om vorm te geven aan de bijzondere verantwoordelijkheid van de maatschappij voor slachtoffers van geweld. De tegemoetkoming uit het Schadefonds is een uiting van solidariteit van de samenleving met het slachtoffer en een erkenning van zijn slachtofferschap. Dit is belangrijk, al is het maar omdat de dader niet zelden onbekend blijft. Door middel van deze erkenning wordt gehoopt dat een bijdrage wordt geleverd aan het herstel van vertrouwen van het slachtoffer. Juist vanwege deze maatschappelijke solidariteit moet voldoende duidelijk zijn wat de toedracht van het geweldsmisdrijf is, wat de aanleiding ervoor was en onder welke omstandigheden het heeft plaatsgevonden. Een uitkering is alleen op zijn plaats als maatschappelijke solidariteit passend is.

1.1.4.3 Het slachtoffer deed aangifte

Een eigen verklaring van een slachtoffer is – als dat het enige is – onvoldoende om de aannemelijkheid vast te stellen. Het doen van aangifte bij de politie is geen vereiste voor het in behandeling nemen van de aanvraag door het Schadefonds. In de praktijk is een aangifte en het strafrechtelijk onderzoek dat erop volgt wel belangrijk voor de onderbouwing van een aanvraag. Ook om die reden is het belangrijk dat een slachtoffer zo spoedig mogelijk na het geweldsmisdrijf aangifte doet. Als er geen sprake is van een aangifte, dan moet de aannemelijkheid op basis van zogenaamde objectieve andere verklaringen vastgesteld kunnen worden. Met objectief wordt bedoeld op informatie uit betrouwbare en onpartijdige bronnen.

Als een slachtoffer om het leven is gekomen is er geen aangifte. Wel doet de politie dan doorgaans ambtshalve onderzoek naar wat er is gebeurd. Het Schadefonds gebruikt dan deze of andere objectieve informatie om vast te stellen of voldoende duidelijk is wat er is gebeurd. Het Schadefonds kijkt dus naar de toedracht van het geweldsmisdrijf, de aanleiding ervan en de omstandigheden waaronder het heeft plaatsgevonden. Het Schadefonds verwacht daarom ook dat het slachtoffer (of de nabestaande) zijn volledige medewerking heeft verleend aan het opsporingsonderzoek van de politie.

1.1.4.4 Uitspraak van de strafrechter

Als de strafrechter uitspraak heeft gedaan in de strafzaak tegen de verdachte betreft het Schadefonds die uitspraak altijd in zijn beoordeling. Het kan daarbij gaan om een uitspraak in eerste aanleg, in hoger beroep of in cassatie. Ook uit zo'n rechterlijke uitspraak moet voldoende duidelijk blijken wat de toedracht van het geweldsmisdrijf was, wat de aanleiding ervan was en onder welke omstandigheden het werd gepleegd. Een voorbeeld hiervan is als de rechter alleen vaststelt dat kennelijk op het slachtoffer is geschoten. De geweldshandeling is dan op zich duidelijk, maar de andere elementen (toedracht, aanleiding en omstandigheden) blijken niet uit deze vaststelling. In zo'n geval is de rechterlijke uitspraak alleen niet genoeg en zal het Schadefonds aanvullende informatie nodig hebben.

1.1.4.5 Aanvullende informatie

Het kan dus zo zijn dat het Schadefonds aanvullende informatie nodig heeft. Dat is ook het geval als er wel aangifte is gedaan, maar wanneer de aangifte van het slachtoffer ook onvoldoende duidelijk is over wat er precies is gebeurd. Het kan zijn dat de verklaring van het slachtoffer vragen oproept of dat er om bepaalde redenen wordt getwijfeld aan zijn verklaring.

Ook wanneer deze elementen niet of onvoldoende blijken uit het politieonderzoek of uit een uitspraak van de strafrechter, wordt de aanvraag in beginsel afgewezen.

Toekenning van een tegemoetkoming is in zulke gevallen alleen mogelijk als er aanvullende informatie bestaat. Dit geldt ook als de aangifte geen strafrechtelijk vervolg heeft gekregen (geseponeerd is). Aanvullende informatie kan bijvoorbeeld zijn het volledige proces-verbaal van het politieonderzoek (met de verklaringen van getuigen), een uitgewerkt vonnis, een verslag van een terechtzitting, of een uittreksel van de justitiële documentatie van het slachtoffer, de dader en/of andere betrokkenen.

Ook kan het Schadefonds (online beschikbare) open bronnen raadplegen. Het staat het slachtoffer vrij om ook zelf een aanvullende onderbouwing te geven van zijn aanvraag. Als deze onderbouwing onvoldoende is, dan kan de aannemelijkheid niet worden vastgesteld en dan zal de aanvraag worden afgewezen. Deze afwijzing betekent dan niet dat het Schadefonds het slachtoffer niet gelooft: de aanvraag wordt dan afgewezen omdat de opgave van het slachtoffer onvoldoende is onderbouwd met objectieve aanwijzingen.

De aanvraag wordt ook afgewezen als het slachtoffer aanvullende informatie waar hij wel over beschikt, achterhoudt of verzuimt te verstrekken. Een aanvraag kan bijvoorbeeld ook worden afgewezen, omdat het politieonderzoek nog loopt of nog geen uitsluitel heeft opgeleverd. Soms komt er jaren na het voorval alsnog duidelijkheid; het slachtoffer of de nabestaanden kan dan opnieuw een aanvraag voor een tegemoetkoming bij het Schadefonds indienen.

1.1.4.6 Het slachtoffer deed geen aangifte

Als geen aangifte is gedaan, en er dus ook geen strafrechtelijk onderzoek plaatsvond, dan kan alleen in uitzonderlijke gevallen het geweldsmisdrijf op een andere manier worden onderbouwd. De enkele verklaring van het slachtoffer over wat er is gebeurd is niet voldoende. Objectieve aanwijzingen moeten de verklaring van het slachtoffer ondersteunen. Een objectieve aanwijzing is informatie afkomstig van een andere bron dan het slachtoffer. Het moet ook een objectieve bron zijn. In die gevallen bepaalt het Schadefonds op basis van deze aanvullende informatie of het geweldsmisdrijf aannemelijk is.

1.1.4.7 Medische informatie

Medische informatie kan helpen om te bepalen of letsel is toegebracht door geweld. Het feit dat iemand bepaald fysiek of psychisch letsel heeft kan echter geen uitsluitel geven over wat er is gebeurd. Medische informatie kan dus in beginsel niet worden gebruikt om de toedracht van het geweldsmisdrijf, de aanleiding ervan en de omstandigheden waaronder het plaatsvond aannemelijk te maken. Medische informatie kan een verklaring van het slachtoffer over de aannemelijkheid doorgaans slechts in (zeer) beperkte mate ondersteunen. Daarom is het Schadefonds bij de beoordeling van de aannemelijkheid van het geweldsmisdrijf terughoudend in het gebruik van medische informatie.

Zo nodig wordt in het individuele geval wel bekeken of de medische informatie zich leent ter onderbouwing van de aannemelijkheid van wat er is gebeurd. Medische informatie is uiteraard ook nodig om de ernst van het letsel vast te stellen.

1.1.5 Getuigen van een geweldsmisdrijf

Getuigen van een geweldsmisdrijf kunnen in principe geen beroep doen op het Schadefonds. Hierop gelden een paar uitzonderingen. Deze worden in paragraaf 1.2.6 beschreven.

1.2 Letsel

1.2.1 Algemeen

Om voor een uitkering in aanmerking te komen, moet het geweldsmisdrijf ernstig fysiek of psychisch letsel hebben veroorzaakt (artikel 3 van de Wet). De ernst van het letsel wordt bepaald aan de hand van de aard en de gevolgen van het letsel. Het Schadefonds vindt letsel ernstig als het langdurige of blijvende ernstige medische gevolgen heeft.

Net zoals in het civiele recht neemt het Schadefonds het slachtoffer zoals het ten tijde van het misdrijf was. Hierdoor kan het voorkomen dat er bij iemand die op het moment van het misdrijf fysiek of psychisch zwakker was, eerder sprake is van ernstig letsel dan wanneer hij op dat moment kerngezond was geweest.

1.2.2 Medische informatie

Het Schadefonds heeft medische informatie nodig om het letsel te kunnen beoordelen. Hiervoor gebruikt het alleen medische informatie van hulpverleners die een diagnose hebben gesteld. Het Schadefonds vindt het bovendien belangrijk dat deze diagnoses zijn gesteld door bevoegde en bekwame hulpverleners. Aan deze hulpverleners stelt het Schadefonds daarom de eis dat ze een BIG-registratie of NIP- dienstmerk hebben (dit zijn bijvoorbeeld GZ-psychologen of psychotherapeuten voor psychisch letsel, of (huis)artsen voor fysiek letsel). Door het stellen van deze eis vindt het Schadefonds dat de kwaliteit en betrouwbaarheid van de gestelde diagnoses het beste wordt gewaarborgd. Via www.bigregister.nl en www.psynip.nl kan worden achterhaald of een hulpverlener aan deze eis voldoet. Als er een diagnose is gesteld door een hulpverlener, *die voor het stellen van deze diagnose geen BIG-registratie of NIP-dienstmerk heeft*, dan beoordeelt het Schadefonds het letsel in principe niet. Dit kan betekenen dat een aanvraag (gedeeltelijk) wordt afgewezen of dat bepaalde schade niet voor een uitkering in aanmerking komt.

1.2.3 Letsellijst

Het Schadefonds heeft een letsellijst ontwikkeld om het opgelopen letsel in een letselcategorie in te kunnen delen. Deze letsellijst is te raadplegen op www.schadefonds.nl en geeft richtlijnen welk fysiek en psychisch letsel volgens het Schadefonds als voldoende ernstig kan worden aangemerkt in de zin van de Wet om een uitkering te rechtvaardigen.

In de letsellijst wordt onderscheid gemaakt tussen zes letselcategorieën, waaraan zes vaste uitkeringsbedragen zijn gekoppeld. Op basis van de ernst van het opgelopen letsel en de omstandigheden waaronder het geweldsmisdrijf is gepleegd, bepaalt het Schadefonds in welke letselcategorie het letsel valt en welk uitkeringsbedrag hierbij hoort (zie paragraaf 2.3.).

1.2.4 Vooronderstellen van ernstig letsel

Bij verschillende geweldsmisdrijven kan het Schadefonds zonder beoordeling van medische informatie ernstig psychisch letsel vooronderstellen. Dit doet het dan op basis van de toedracht van het geweldsmisdrijf. Het gaat om geweldsmisdrijven, die op zichzelf zo ernstig zijn, dat ze vrijwel altijd een grote impact zullen hebben op het slachtoffer.

Bij de volgende geweldsmisdrijven kan het Schadefonds ernstig letsel vooronderstellen: woningovervallen, zedenmisdrijven, bedreigingen met messen of vuurwapens, stelselmatig huiselijk geweld, mensenhandel, belaging en brandstichting.

Hieronder is per geweldsmisdrijf beschreven wanneer ernstig letsel wordt voorondersteld. In deel 2A van de letsellijst is aangegeven welke letselcategorie hierbij past. De hoogte van de letselcategorie is afhankelijk van de ernst en de gevolgen van het geweldsmisdrijf. Is het daadwerkelijk opgelopen letsel ernstiger, dan wordt de daarbij passende letselcategorie aangehouden.

Woningovervallen

Het Schadefonds vooronderstelt ernstig letsel als sprake is van een overval in de eigen woning van het slachtoffer, waarbij de dader zich met geweld, misleiding of braak de toegang heeft verschaft tot die woning. Hierbij moet ook geweld zijn gebruikt tegen het slachtoffer (slaan, duwen, vastbinden of woordelijk bedreigen).

Zedenmisdrijven

Als een zedenmisdrijf ook een geweldsmisdrijf is (zie paragraaf 1.1.1), dan wordt ernstig psychisch letsel altijd voorondersteld.

Rechtstreekse bedreiging met mes of vuurwapen

Het Schadefonds vooronderstelt ernstig letsel als een slachtoffer rechtstreeks is bedreigd met een mes of vuurwapen. Een bedreiging met een mes of vuurwapen is rechtstreeks als de bedreiging op de persoon van het slachtoffer is gericht (het slachtoffer is zich op dat moment bewust van het wapen) op een voor het wapen redelijkerwijs bruikbare afstand. Daarbij moet het slachtoffer op het moment van de bedreiging in de vooronderstelling verkeren dat het om een echt wapen gaat.

Als een bedreiging niet rechtstreeks is, of als is gedreigd met een ander soort wapen, wordt ernstig psychisch letsel niet voorondersteld. Toch kan dan dit wel een geweldsmisdrijf opleveren. In dat geval onderzoekt het Schadefonds of door de bedreiging ernstig letsel is opgelopen.

Stelselmatig huiselijk geweld

Als in de relationele sfeer frequent en langdurig fysiek geweld is gebruikt of met geweld is gedreigd, merkt het Schadefonds dit aan als stelselmatig huiselijk geweld. Bij stelselmatig huiselijk geweld wordt ernstig psychisch letsel altijd voorondersteld.

Als het huiselijk geweld niet stelselmatig is, wordt ernstig psychisch letsel niet voorondersteld. Toch kan dit wel een geweldsmisdrijf opleveren. In dat geval onderzoekt het Schadefonds of door het geweld ernstig letsel is opgelopen.

Mensenhandel

Als het slachtoffer in Nederland seksueel is uitgebuit of als een of meerdere organen in Nederland zijn verwijderd, vooronderstelt het Schadefonds ernstig letsel. Ook als in Nederland frequent en langdurig fysiek geweld is gebruik of met geweld is gedreigd, vooronderstelt het Schadefonds ernstig letsel. In alle andere gevallen van mensenhandel onderzoekt het Schadefonds of in Nederland ernstig letsel is opgelopen.

Belaging

Als belaging gepaard gaat met frequent en langdurig fysiek geweld of bedreiging met geweld, dan vooronderstelt het Schadefonds ernstig letsel. In alle andere gevallen van belaging onderzoekt het Schadefonds of het slachtoffer ernstig letsel opliep.

Brandstichting

Het Schadefonds vooronderstelt ernstig letsel bij brandstichting, als door de brand direct levensgevaar of gevaar voor ernstig fysiek letsel is veroorzaakt voor het slachtoffer.

1.2.5 Onderzoek medisch adviseur

Het Schadefonds kan zijn medisch adviseur inschakelen om het letsel te beoordelen. Dit doet het bijvoorbeeld als het letsel complex of onduidelijk is. De medisch adviseur doet dan een (dossier)onderzoek naar de aard en ernst van het letsel. Als een hulpverlener een diagnose heeft gesteld, dan kan het zijn dat de medisch adviseur (extra) medische informatie wil opvragen bij deze hulpverlener. Dit doet de medisch adviseur alleen met toestemming van het slachtoffer. Als de medisch adviseur zijn onderzoek heeft afgerond, brengt hij aan het Schadefonds een advies uit. Het Schadefonds beoordeelt dan of het opgelopen letsel ernstig is in de zin van de Wet en welke letselcategorie hierbij past.

Ook als onduidelijkheid bestaat over het verband tussen het letsel en het geweldsmisdrijf of de aannemelijkheid van het geweldsmisdrijf, kan het Schadefonds zijn medisch adviseur in bepaalde gevallen vragen een advies uit te brengen. Op basis van dit advies bepaalt het Schadefonds dan of een uitspraak kan worden gedaan over het betreffende onderwerp.

Als onduidelijkheid bestaat over het psychisch letsel van het slachtoffer, kan het Schadefonds een diagnostische instelling (Psychotrauma Diagnostisch Centrum (PDC) of een vergelijkbare instelling) vragen een diagnose te stellen. Dit gebeurt meestal op aangeven van de medisch adviseur naar aanleiding van verkregen informatie van de behandelend arts/therapeut. In zeer uitzonderlijke gevallen kan in de bezwaarprocedure worden besloten een diagnostisch centrum een diagnose te laten stellen, als een slachtoffer wel psychisch letsel opgeeft, maar er niet voor in behandeling is (geweest). De kosten van de diagnose en rapportage zijn dan voor rekening van het Schadefonds.

1.2.6 Psychisch letsel door getuige zijn ('shockschade')

1.2.6.1 Algemeen

Het Schadefonds kent ook tegemoetkomingen toe voor psychisch letsel dat iemand oploopt door getuige te zijn van een geweldsmisdrijf of direct geconfronteerd te zijn met de gevolgen van een geweldsmisdrijf. In sommige gevallen merkt het Schadefonds zo'n 'waarnemer' aan als een slachtoffer in de zin van artikel 3 lid 1 van de Wet. Hiervan is sprake als:

- a) iemand een geweldsmisdrijf heeft waargenomen waarbij een naaste zeer ernstig gewond is geraakt (letselcategorie 4 of hoger) of is overleden, of deze naaste onverwachts op de plaats delict heeft aangetroffen (zie nader onder 1.2.6.2), of
- b) een kind huiselijk geweld stelselmatig waarneemt (zie nader onder 1.2.6.3).

1.2.6.2 Naaste

Onder 'naaste' worden verstaan:

- de (on)gehuwde partner, kinderen, ouders, broers of zussen;
- degene die zo'n belangrijke rol in het gezin van de waarnemer (of het gezin waarin de waarnemer is opgegroeid) speelde, dat hun relatie ten opzichte van elkaar gelijk gesteld kan worden met die van een hiervoor omschreven naaste.

Een waarnemer kan alleen een aanvraag indienen als het waargenomen niet overleden slachtoffer ook een aanvraag heeft ingediend. De reden hiervoor is dat het Schadefonds moet kunnen beoordelen of het letsel van het waargenomen slachtoffer in letselcategorie 4 of hoger valt.

In de hiervoor omschreven gevallen wordt bij de waarnemer de aanwezigheid van ernstig psychisch letsel verondersteld. Een hogere letselcategorie kan van toepassing zijn op basis van een diagnose van het psychisch letsel door een therapeut, die hiervoor een BIG-registratie of NIP-dienstmerk heeft.

Als de waarnemer geen naaste is als hiervoor omschreven, maar wel heeft opgegeven dat er een affectieve relatie (nauwe band) bestaat met het waargenomen slachtoffer, dan vooronderstelt het Schadefonds geen ernstig letsel bij de waarnemer. De waarnemer moet dan eerst een omschrijving geven van de relatie die hij heeft (gehad) met het waargenomen slachtoffer. Als een affectieve relatie aannemelijk is, dan moet daarnaast een diagnose ten aanzien van het psychisch letsel zijn gesteld door een therapeut, die hiervoor een BIG-registratie of NIP-dienstmerk heeft. Op basis van deze diagnose beoordeelt het Schadefonds of er sprake is van ernstig letsel.

1.2.6.3 Stelselmatig waarnemen van huiselijk geweld

Kinderen die huiselijk geweld stelselmatig waarnemen merkt het Schadefonds aan als slachtoffer in de zin van artikel 3 lid 1 van de Wet.

Bij kinderen tot 12 jaar, die huiselijk geweld stelselmatig waarnemen, vooronderstelt het Schadefonds ernstig psychisch letsel, ongeacht de ernst van het letsel van het eigenlijke slachtoffer (vader, moeder, verzorger). Het is dan ook niet nodig dat het eigenlijke slachtoffer zelf een aanvraag bij het Schadefonds heeft ingediend.

Bij kinderen van 12 tot 18 jaar, die huiselijk geweld stelselmatig waarnemen, moet de ernst van het psychisch letsel objectief worden vastgesteld. Het is hiervoor dus nodig dat het kind voor zijn klachten in behandeling is bij een therapeut met een BIG-registratie of NIP-dienstmerk, en dat deze therapeut een diagnose heeft gesteld. Op basis van deze diagnose bepaalt het Schadefonds of het kind ernstig psychisch letsel heeft opgelopen en of een uitkering kan worden verstrekt. Ook bij kinderen van 12 tot 18 jaar is het niet nodig dat het eigenlijke slachtoffer zelf een aanvraag bij het Schadefonds heeft ingediend.

In alle andere gevallen dat iemand huiselijk geweld waarneemt gelden de regels in paragrafen 1.2.6.1 en 1.2.6.2.

1.3 Overlijden

1.3.1 Financiële en immateriële schade bij overlijden

Nabestaanden van slachtoffers die door een geweldsmisdrijf zijn overleden kunnen aanspraak maken op een uitkering voor financiële en immateriële schade. Immateriële schade van nabestaanden is leed in verband met het overlijden van een naaste.

Het Schadefonds heeft bepaald dat nabestaanden van slachtoffers van geweldsmisdrijven gepleegd vóór 1 januari 2012 – de datum van invoering van de uitkering voor immateriële schade bij overlijden – in principe ook aanspraak kunnen maken op een uitkering voor immateriële schade. Zij moeten hun aanvraag dan wel binnen tien jaar na het overlijden van het slachtoffer indienen. Daarnaast geldt een beperking: nabestaanden die vóór 1 januari 2012 als nabestaande een aanvraag indienden en daarop een onherroepelijke beslissing hebben gekregen, kunnen niet alsnog in aanmerking komen voor een uitkering voor immateriële schade.

Nabestaanden van slachtoffers van dood door schulddelicten in de zin van artikel 6 Wegenverkeerswet 1994 of artikel 307 Wetboek van Strafrecht kunnen ook aanspraak maken op een uitkering voor financiële en immateriële schade. Het beleid ten aanzien van deze groep nabestaanden is neergelegd in een bijlage bij de beleidsbundel.

Het leerstuk schuld is een zeer complex leerstuk. Het Schadefonds heeft ervoor gekozen het beleid ten aanzien van schuld in de loop der tijd nader uit te werken. Het is dus beleid in ontwikkeling. De bijlage is dan ook een levend document. Aan de hand van de behandeling van aanvragen die vanaf 1 juli 2016 kunnen worden ingediend, wordt het beleid nader gevormd. Op het moment dat het Schadefonds van oordeel is dat er vaststaand beleid is, wordt het beleid geïntegreerd in de reguliere beleidsbundel.

1.3.2 Nabestaanden in de zin van de Wet

De volgende personen worden in artikel 3 lid 2 van de Wet aangemerkt als nabestaande:

- a) de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot en de geregistreerde partner van de overledene;
- b) andere bloed- of aanverwanten van de overledene, mits de overledene ten tijde van het overlijden geheel of ten dele in hun levensonderhoud voorzag of daartoe krachtens rechterlijke uitspraak verplicht was;
- c) degenen die voorafgaand aan het overlijden reeds met de overledene in gezinsverband samenwoonden en in wier levensonderhoud hij geheel of voor een groot deel voorzag, voor zover aannemelijk is dat een en ander zonder het overlijden zou zijn voortgezet;
- d) degene die met de overledene in gezinsverband samenwoonde en in wiens levensonderhoud de overledene bijdroeg door het voeren van een gemeenschappelijke huishouding;
- e) bloedverwanten van de overledene in de eerste graad en in de tweede graad in de zijlijn (ouders, kinderen, (half)broers en (half)zussen).

1.4 Eigen aandeel

1.4.1 Algemeen

Een uitkering kan achterwege blijven of op een lager bedrag worden bepaald, als de toegebrachte schade mede een gevolg is van een omstandigheid die aan het slachtoffer is toe te rekenen. Dit wordt het 'eigen aandeel' van het slachtoffer genoemd en staat in artikel 5 van de Wet.

De gedachte achter deze bepaling is dat het Schadefonds is opgericht om mensen, die buiten hun schuld slachtoffer worden van geweld, een financiële tegemoetkoming te bieden in hun schade. Als het slachtoffer een eigen aandeel heeft in het geweld is deze tegemoetkoming in principe niet passend, omdat deze moet worden gezien als een uiting van solidariteit van de samenleving met het slachtoffer. De tegemoetkoming wordt namelijk gefinancierd uit gemeenschapsgeld.

Voor de beoordeling van het eigen aandeel gaat het Schadefonds na of het slachtoffer het geweldsmisdrijf had kunnen en moeten voorkomen. Hierbij kijkt het of het slachtoffer zichzelf onnodig in een situatie heeft gebracht waarin hij geweld kon en moest verwachten.

Als sprake is van een eigen aandeel, kan het Schadefonds een aanvraag volledig afwijzen of de uitkering op een lager bedrag vaststellen. Als het Schadefonds de uitkering op een lager bedrag vaststelt, kan het 25%, 50% of 75% toekennen van de uitkering die het slachtoffer had gekregen als hij geen eigen aandeel zou hebben gehad.

Hieronder is een aantal situaties van eigen aandeel beschreven. Daarbij is aangegeven hoe het Schadefonds deze situaties beoordeelt. Let wel op: dit zijn uitgangspunten. Of het Schadefonds een aanvraag volledig afwijst of de uitkering op een lager bedrag vaststelt, bepaalt het uiteindelijk aan de hand van de aard en de ernst van het verwijt dat het slachtoffer kan worden gemaakt, bezien in het licht van het geweld dat tegen hem is gebruikt. Hierbij wordt rekening gehouden met alle omstandigheden van het geval.

- Als het slachtoffer als eerste geweld heeft gebruikt, en de dader hier een gelijkwaardige reactie op heeft gegeven (dus geen disproportioneel geweld van de dader), dan wijst het Schadefonds een aanvraag volledig af. Als het geweld van de dader niet in verhouding staat tot wat het slachtoffer te verwijten valt en het slachtoffer zeer ernstig letsel heeft opgelopen (in beginsel letselcategorie 4 of hoger), dan wordt het geweld van de dader als disproportioneel aangemerkt. Het uitgangspunt is dan dat 50% van de uitkering wordt toegekend.
- Als het slachtoffer de confrontatie met de dader heeft opgezocht of heeft bijgedragen aan de escalatie van een situatie, zonder daarbij geweld te gebruiken, kan het Schadefonds de uitkering op een lager bedrag vaststellen. Het uitgangspunt is dan dat 75% van de uitkering wordt toegekend.
- Wanneer sprake is van uitgaansgeweld, waarbij het slachtoffer onder invloed was van alcohol/drugs en zich uitdagend en/of beledigend heeft gedragen, dan is het uitgangspunt dat 50% van de uitkering wordt toegekend als dit gedrag de aanleiding is geweest voor het geweld. De reden om in deze gevallen niet 75% maar 50% van de uitkering toe te kennen, is dat het in het algemeen bekend is dat de gemoederen tijdens het uitgaan makkelijk hoog op kunnen lopen en tot geweld kunnen leiden.
- Als een aanvrager zich bewust in het soft- of harddrugsmilieu begeeft (hieronder wordt ook verstaan het bewust verlenen van diensten en/of het verstrekken van goederen aan personen in dit milieu) en het geweldsmisdrijf hiervan een gevolg is, wijst het Schadefonds een aanvraag volledig af. Hetzelfde geldt voor geweldsmisdrijven die verband houden met wapenhandel. Bij drugs- en wapenhandel wordt namelijk regelmatig geweld gebruikt om conflicten en onenigheden op te lossen, om iemands positie in het milieu te versterken of om geld, drugs en/of wapens afhandig te maken.
- Ook als het slachtoffer naar aanleiding van andersoortige (illegale) activiteiten (zoals het verkopen van nagemaakte merkartikelen, oplichtingspraktijken of deelname aan een illegaal pokertoernooi) slachtoffer wordt van geweld, kan sprake zijn van een eigen aandeel. Het Schadefonds beoordeelt dan het aandeel dat het slachtoffer in het gehele voorval heeft gehad. Op basis hiervan bepaalt het of de uitkering op een lager bedrag wordt vastgesteld of dat de aanvraag volledig wordt afgewezen.

1.4.2 Eigen aandeel bij minderjarigen

Het Schadefonds is van mening dat een jeugdige leeftijd een reden kan zijn om bepaalde gedragingen niet of in mindere mate aan iemand toe te rekenen. Hiermee sluit het Schadefonds aan bij de achtergrond van het jeugdstrafrecht. Voor beoordeling van het eigen aandeel van een minderjarig slachtoffer maakt het Schadefonds onderscheid tussen drie leeftijdscategorieën: 0 t/m 11 jaar, 12 t/m 15 jaar en 16 t/m 17 jaar.

- Bij eigen aandeel van minderjarigen van 0 t/m 11 jaar is het uitgangspunt dat geen korting op de uitkering wordt toegepast.
- Bij eigen aandeel van minderjarigen van 12 t/m 15 jaar is het uitgangspunt dat (afhankelijk van de mate van eigen aandeel) maximaal een korting van 50% op de uitkering wordt toegepast. De ernst van het feit (bijvoorbeeld drugshandel of moord), de persoonlijkheid van het slachtoffer en de omstandigheden van het geval kunnen soms echter aanleiding geven om toch een hogere korting (75%) toe te passen of een aanvraag volledig af te wijzen.
- Bij eigen aandeel van minderjarigen van 16 en 17 jaar is het uitgangspunt dat (afhankelijk van de mate van eigen aandeel) maximaal een korting van 75% op de uitkering wordt toegepast. De ernst van het feit (bijvoorbeeld drugshandel of moord), de persoonlijkheid van het slachtoffer en de omstandigheden van het geval kunnen soms echter aanleiding geven om een aanvraag toch volledig af te wijzen.

1.4.3 Eigen aandeel bij nabestaanden

Als een nabestaande een aanvraag heeft ingediend, kijkt het Schadefonds zowel naar het eigen aandeel van het overleden slachtoffer in het geweldsmisdrijf of het dood door schuld delict als de eventuele betrokkenheid van de nabestaande. Op basis van het oordeel over het eigen aandeel en de betrokkenheid kan het Schadefonds de aanvraag alleen volledig afwijzen of toewijzen. Er wordt dus geen korting op de uitkering toegepast.

Wanneer de aanvraag van het slachtoffer, als deze nog in leven was geweest, volledig zou zijn afgewezen (het slachtoffer handelde bijvoorbeeld in harddrugs en is om die reden om het leven gebracht), wijst het Schadefonds de aanvraag van de nabestaande volledig af.

Wanneer het overleden slachtoffer, als deze nog in leven was geweest, alleen zou zijn gekort op zijn uitkering (hij heeft bijvoorbeeld tijdens het uitgaan iemand beledigd, waarna hij met messteken om het leven is gebracht), wijst het Schadefonds de aanvraag van de nabestaande in principe toe.

Als de nabestaande zelf een eigen aandeel heeft gehad in het geweldsmisdrijf waarbij het slachtoffer is overleden, beoordeelt het Schadefonds per individueel geval of en in hoeverre hiermee rekening wordt gehouden bij het vaststellen van de uitkering.

1.4.4 Eigen aandeel bij waarnemers

Het eigen aandeel van het eigenlijke slachtoffer speelt geen rol bij de beoordeling van de aanvraag van een waarnemer met psychische schade. Het eigen aandeel van de waarnemer in het voorval wordt beoordeeld zoals in paragraaf 1.4.1 en 1.4.2 is weergegeven.

1.5 Schade op andere wijze vergoed

Het Schadefonds houdt bij het doen van een uitkering rekening met de schadevergoeding die het slachtoffer langs burgerrechtelijke weg, strafrechtelijke weg of op andere wijze kan verhalen of heeft verhaald (artikel 6 lid 1 van de Wet). Als alle materiële en immateriële schade van het slachtoffer of de nabestaande al op andere wijze is vergoed, dan is een uitkering uit het Schadefonds niet mogelijk.

1.5.1 Schadevergoedingen waarmee het Schadefonds rekening houdt

De uitkeringen van het Schadefonds zijn ongedifferentieerde tegemoetkomingen voor immateriële schade en voor financiële schade, die een rechtstreeks gevolg zijn van letsel of overlijden door een geweldsmisdrijf. Onder financiële schade vallen in ieder geval: kosten voor herstel (van het letsel) en schade wegens verlies van arbeidsvermogen. Is een vergoeding voor deze twee schadeposten of voor immateriële schade al op andere wijze ontvangen, dan brengt het Schadefonds deze vergoeding in mindering op de uitkering. Ten aanzien van kosten van herstel gaat het Schadefonds uit van vergoedingen (bijvoorbeeld van de dader, een werkgever of verzekering) van de kosten die niet door de zorgverzekeraar zijn vergoed. Indien de zorgverzekeraar kosten van herstel (van het letsel) heeft vergoed, dan brengt het Schadefonds deze vergoeding dus niet in mindering op de uitkering.

Vergoedingen voor zaakschade en vergoedingen voor proceskosten brengt het Schadefonds niet in mindering op de uitkering. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor vergoedingen voor telefoon-, reis- en beveiligingskosten.

Op de tegemoetkoming aan nabestaanden volgens letselcategorie 3 worden geen vergoedingen uit anderen hoofde (bijvoorbeeld een toegewezen vordering door de civiele rechter wegens 'shockschade') in mindering gebracht. Een toegewezen vordering door de civiele rechter wegens 'shockschade' wordt wel in mindering gebracht op de uitkering voor psychisch letsel door getuige te zijn.

Eventuele vergoedingen voor uitvaartkosten of derving van levensonderhoud verrekenen het Schadefonds alleen met de uitkering als voor deze schadeposten een aparte uitkering wordt of is verstrekt.

1.5.2 Verrekenen en terugvorderen

1.5.2.1 Verrekenen tijdens de behandeling van de aanvraag

Wanneer tijdens de behandeling van een aanvraag duidelijk is dat bepaalde schade op andere wijze (deels) is vergoed (bijvoorbeeld door de dader, een werkgever als het geweldsmisdrijf tijdens de uitoefening van het werk plaatsvond, of een WA-verzekering), dan kan het Schadefonds deze vergoeding volledig of voor een deel in mindering brengen op de uitkering (artikel 6 lid 3, eerste zin, van de Wet). Het Schadefonds noemt dit verrekenen.

1.5.2.2 Achteraf verrekenen via het CJIB

Wanneer de schade door de dader zal gaan worden vergoed nadat het Schadefonds uitkering heeft verstrekt, kan het Schadefonds achteraf bepalen dat deze schadevergoeding met de uitkering wordt verrekend (artikel 6 lid 3, tweede zin, van de Wet). Dit gaat als volgt.

Als een dader door de strafrechter is veroordeeld tot betaling van een schadevergoeding aan een slachtoffer, zal het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) deze schadevergoeding bij de dader incasseren. Het CJIB meldt periodiek aan het Schadefonds welke schadevergoedingen het in verband met geweldsmisdrijven incasseert.

Het Schadefonds onderzoekt dan of het CJIB schadevergoedingen zal incasseren voor slachtoffers die ook al een uitkering van het Schadefonds hebben ontvangen. Als een schadevergoeding en uitkering betrekking hebben op dezelfde schade van een slachtoffer, dan meldt het Schadefonds dit bij het CJIB.

Het CJIB maakt het overlappende deel van de te incasseren schadevergoeding vervolgens over aan het Schadefonds in plaats van aan het slachtoffer, omdat het slachtoffer voor de betreffende schade al een uitkering van het Schadefonds heeft ontvangen. Het slachtoffer ontvangt over deze verrekening een beslissing van het Schadefonds.

1.5.2.3 Terugvorderen bij het slachtoffer

Als een slachtoffer al een schadevergoeding heeft ontvangen (bijvoorbeeld van de dader, een werkgever of verzekering), en het slachtoffer heeft voor dezelfde schade eerder al een uitkering van het Schadefonds ontvangen, dan vordert het Schadefonds het dubbel ontvangen geld terug bij het slachtoffer. Hierover ontvangt het slachtoffer een beslissing, waarin staat welk bedrag aan het Schadefonds moet worden terugbetaald.

1.5.2.4 Verrekenen bij eigen aandeel

Als de uitkering van het Schadefonds is gekort wegens eigen aandeel van het slachtoffer, en het slachtoffer heeft een deel van zijn schade op een andere manier vergoed gekregen, dan wordt deze schadevergoeding ook verrekend met de uitkering. Voor de verrekening gaat het Schadefonds uit van de gekorte uitkering.

1.5.2.5 Niet terugvorderen of verrekenen

De in paragraaf 1.5.1 genoemde schadevergoedingen brengt het Schadefonds in mindering op de uitkering, tenzij dit onredelijk is. Het Schadefonds vindt het in ieder geval onredelijk om een schadevergoeding van € 500 of lager die het slachtoffer heeft ontvangen nadat het Schadefonds een uitkering heeft toegekend, terug te vorderen. Indien achteraf wordt verrekend via het CJIB (zoals is uiteengezet in paragraaf 1.5.2.2) worden wel bedragen lager dan € 500 verrekend.

1.5.3 Verhaal op de dader

Gelet op artikel 6 van de Wet verwacht het Schadefonds van het slachtoffer dat het zijn schade zo veel mogelijk verhaalt op de dader (als deze bekend is). Dit kan het slachtoffer doen door zich te voegen in de strafzaak of door de dader civielrechtelijk aansprakelijk te stellen. Het slachtoffer kan ook een schikking met de dader treffen. Als dit een schikking tegen finale kwijting is, verstrekt het Schadefonds in principe geen uitkering.

Om voor een uitkering van het Schadefonds in aanmerking te komen, is het echter niet vereist dat een slachtoffer (eerst) de dader aanspreekt. Een dader kan namelijk onbekend zijn gebleven of het slachtoffer kan een goede reden hebben om de dader niet aan te spreken.

1.5.4 Verhaal op de werkgever

Als een werknemer een geweldsmisdrijf overkomt tijdens de uitoefening van zijn beroep, behoort de werkgever soms voor de schade in te staan. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan de politie. De politie heeft voor haar werknemers verschillende regelingen voor het vergoeden van schade, die is opgelopen in diensttijd. In het Besluit Algemene Rechtspositie Politie (BARP) is zo'n regeling opgenomen. Het BARP geldt voor misdrijven, die na 22 december 2001 zijn gepleegd.

Het Schadefonds verwacht van het slachtoffer dat het eerst de werkgever aanspreekt voor de geleden schade. Toch wordt in het algemeen niet altijd alle schade door de werkgever vergoed. Als niet alle schade door de werkgever is vergoed, dan kan het slachtoffer daarna een beroep op het Schadefonds doen.

1.6 Indieningstermijn

Een aanvraag moet worden ingediend binnen tien jaar na de dag waarop het geweldsmisdrijf is gepleegd. Voor een nabestaande begint deze termijn te lopen van de dag van het overlijden van het slachtoffer. Dat staat in artikel 7 van de Wet.

1.6.1 Indieningstermijn aanvullende aanvraag

Voor het indienen van een aanvullende aanvraag geldt ook een indieningstermijn van tien jaar. Deze termijn begint te lopen na de dag van het ontstaan van de schade, waarvoor de aanvullende aanvraag wordt ingediend. Een overschrijding van deze termijn is in principe niet verschoonbaar. Zie verder paragraaf 3.1 voor meer informatie over de aanvullende aanvraag.

1.6.2 Indieningstermijn herzieningsverzoek

Er geldt geen indieningstermijn voor een herzieningsverzoek. Wel verwacht het Schadefonds dat een herzieningsverzoek zo snel mogelijk wordt ingediend, nadat het slachtoffer weet van de nieuwe feiten en/of veranderde omstandigheden. Zie verder paragraaf 3.3 voor meer informatie over het herzieningsverzoek.

1.6.3 Overschrijding indieningstermijn

Een na afloop van de termijn ingediende aanvraag wordt toch behandeld, als de aanvraag zo spoedig is ingediend als redelijkerwijs kon worden verlangd. Dit staat in artikel 7 van de Wet.

Het slachtoffer moet altijd een reden opgeven als het een aanvraag niet binnen tien jaar heeft ingediend. Het Schadefonds beoordeelt dan of de aanvraag toch in behandeling kan worden genomen. Geldige redenen voor een te laat ingediende aanvraag kunnen bijvoorbeeld zijn: ernstige psychische klachten, het niet op de hoogte zijn van het bestaan van het Schadefonds, het eerst willen afwachten van de strafzaak tegen de dader of een foutief gegeven advies van een juridisch deskundige. Ook als een gemachtigde of vertegenwoordiger een aanvraag namens een slachtoffer te laat heeft ingediend, kan het Schadefonds besluiten de aanvraag alsnog in behandeling te nemen.

Als een slachtoffer een aanvraag te laat indient, maar wel op de hoogte is van het bestaan van het Schadefonds (omdat de aanvrager al eerder een aanvraag voor een ander geweldsmisdrijf heeft ingediend), wordt de aanvraag niet in behandeling genomen. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt als kan worden onderbouwd dat het slachtoffer door lichamelijke of psychische klachten niet eerder in staat was de aanvraag in te dienen.

Daarbij wordt opgemerkt dat de kans bestaat dat de aanvraag niet goed kan worden beoordeeld wanneer sprake is van een lange tijd tussen het misdrijf en het indienen van de aanvraag. Hoe langer het misdrijf geleden is, hoe moeilijker het is om stukken, zoals het proces-verbaal, te achterhalen. Dit kan leiden tot een afwijzing van de aanvraag.

1.7 Misdrijf voor 1973

Een uitkering voor een misdrijf dat vóór 1 januari 1973 is gepleegd, is niet mogelijk. Dat staat in artikel 23 lid 2 van de Wet. Als een geweldsmisdrijf voor 1 januari 1973 is begonnen en na 1 januari 1973 is geëindigd, dan kan wel een aanvraag worden ingediend. Het Schadefonds beoordeelt dan of een uitkering kan worden toegekend voor de feiten die zijn gepleegd op of na 1 januari 1973.

2. De uitkering

2.1 Tegemoetkomend karakter

Als aan alle wettelijke vereisten is voldaan (zie hoofdstuk 1), komt een slachtoffer in aanmerking voor een uitkering. De uitkering wordt naar redelijkheid en billijkheid bepaald en is niet hoger dan het bedrag van de door het letsel of overlijden veroorzaakte schade. Dat staat in artikel 4 van de Wet. Om deze reden heeft de uitkering een tegemoetkomend karakter. Dit tegemoetkomende karakter komt ook naar voren in de Regeling maximumbedragen uitkeringen schadefonds geweldsmisdrijven. In artikel 1 van deze regeling is bepaald dat het Schadefonds is gebonden aan maximumbedragen.

Wat het doel is van de uitkering, welke bedragen het Schadefonds uitkeert en voor welke schade deze zijn, wordt in dit hoofdstuk toegelicht.

2.2 Doel van de uitkering

De uitkering is een maatschappelijke uiting van solidariteit en een blijk van erkenning van het onrecht en leed dat een slachtoffer of nabestaande is overkomen namens de samenleving vanuit de overheid. Zij wordt betaald uit belastinggeld en heeft – gelet op het tegemoetkomende karakter – niet tot doel alle schade te dekken. De uitkering is bedoeld om het geschade vertrouwen enigszins te herstellen en het slachtoffer of de nabestaande (financieel) vooruit te helpen, zodat de blik weer op de toekomst kan worden gericht. De ontvanger is vrij in de besteding ervan.

2.3 De uitkering bij letsel

2.3.1 Hoe wordt de uitkering bij letsel bepaald?

Het Schadefonds kan een uitkering verstrekken aan slachtoffers van geweldsmisdrijven, die daardoor ernstig fysiek of psychisch letsel hebben opgelopen. Bij het bepalen van de hoogte van de uitkering gebruikt het Schadefonds zes letselcategorieën, waaraan zes oplopende vaste bedragen zijn gekoppeld. Dit is hieronder schematisch weergegeven.

Letselcategorie	Uitkering
1	€ 1.000
2	€ 2.500
3	€ 5.000
4	€ 10.000
5	€ 20.000
6	€ 35.000

De hoogte van de uitkering hangt af van de ernst en gevolgen van het fysieke of psychische letsel en de omstandigheden waaronder het geweldsmisdrijf is gepleegd. Hierbij geldt: hoe ernstiger het letsel, de gevolgen en de omstandigheden zijn, hoe hoger de letselcategorie en de bijbehorende uitkering.

Aan de hand van de letsellijst (zie paragraaf 1.2.3) bepaalt het Schadefonds of het opgelopen letsel in één van de letselcategorieën past. Het Schadefonds kan ook zijn medisch adviseur vragen het letsel te beoordelen en een advies te geven in welke letselcategorie het past (zie paragraaf 1.2.5).

Als het opgelopen letsel in één van de letselcategorieën past, dan is het bedrag dat bij die letselcategorie hoort de uitkering die het slachtoffer krijgt.

2.3.2 Uitkering voor de waarnemer

Uitgangspunt bij het vaststellen van de uitkering voor de waarnemer is het psychisch letsel van de waarnemer. Als is voldaan aan de vereisten voor een uitkering voor psychisch letsel door getuige zijn (zie paragraaf 1.2.6), vooronderstelt het Schadefonds ernstig psychisch letsel.

Als het eigenlijke slachtoffer is overleden, krijgt een waarnemer een uitkering voor psychisch letsel, dat past in letselcategorie 3. Als het eigenlijke slachtoffer zwaargewond is geraakt (letselcategorie 4 of hoger), krijgt een waarnemer een uitkering voor psychisch letsel, dat past in letselcategorie 2.

Een kind (jonger dan 12 jaar) dat huiselijk geweld stelselmatig heeft waargenomen krijgt een uitkering voor psychisch letsel, dat past in letselcategorie 2.

Bij een kind van 12 tot 18 jaar, dat huiselijk geweld stelselmatig heeft waargenomen, moet de ernst van het psychisch letsel objectief worden vastgesteld. Als het psychisch letsel ernstig is, dan bepaalt het Schadefonds welke letselcategorie hierbij past. Deze letselcategorie bepaalt dan de hoogte van de uitkering.

2.3.3 Aard van de uitkering

De uitkering die het Schadefonds verstrekt bij fysiek en psychisch letsel is een tegemoetkoming voor het overkomen onrecht en leed (immateriële schade) en eventuele financiële schade die hierdoor is geleden, zoals kosten voor medische hulp en vermindering van inkomsten.

De uitkering is ongedifferentieerd. Dat wil zeggen dat niet vaststaat welk deel ervan ziet op immateriële schade en welk deel op eventuele financiële schade.

2.3.4 Financiële schade

Het vaste bedrag dat het Schadefonds bij letsel uitkeert is ook een tegemoetkoming in eventuele financiële schade, die het slachtoffer kan lijden door het opgelopen letsel. Daarom keert het Schadefonds bij letsel niet apart uit voor financiële schade.

2.3.5 Voor- en nadeel van letselcategorieën

Het werken met letselcategorieën en vaste bedragen heeft als nadeel dat niet altijd voldoende recht kan worden gedaan aan de individuele situatie van het slachtoffer. Daardoor kan de uitkering onpersoonlijk overkomen. Het heeft evenwel als groot voordeel dat de specifieke door het letsel geleden schade niet hoeft te worden uitgemeten en bewezen.

2.4 De uitkering bij overlijden

2.4.1 Hoe wordt de uitkering bij overlijden bepaald?

Het Schadefonds kan uitkeringen verstrekken aan nabestaanden van slachtoffers, die door een geweldsmisdrijf zijn overleden. Wie het Schadefonds als nabestaanden aanmerkt staat in paragraaf 1.3.

De uitkering voor een nabestaande bestaat altijd uit een vast bedrag van € 5.000 (letselcategorie 3). Dit bedrag is een tegemoetkoming voor het leed van de nabestaande en de eventuele verdere financiële schade, die het gevolg kan zijn van het overlijden. Denk aan therapiekosten of vermindering van inkomsten. Het vaste bedrag beoogt echter geen tegemoetkoming te bieden in eventuele uitvaartkosten en derving van levensonderhoud. Het vaste bedrag dat wordt uitgekeerd is – net als bij slachtoffers – ongedifferentieerd. Dat wil zeggen dat niet vaststaat welk deel ervan ziet op immateriële en welk deel op financiële schade.

Het vaste bedrag kan worden aangevuld met twee aparte uitkeringen voor:

- uitvaartkosten (zie paragraaf 2.4.2), en
- derving van levensonderhoud (zie paragraaf 2.4.3).

2.4.2 Uitvaartkosten

Als een slachtoffer door een geweldsmisdrijf is overleden, kunnen de niet vergoede uitvaartkosten voor uitkering in aanmerking komen. Wie kan aantonen dat hij de uitvaartkosten heeft gemaakt, kan een aanvraag indienen voor een tegemoetkoming in deze kosten. Dit hoeft dus niet een nabestaande te zijn.

Uitvaartkosten zijn alle kosten die betrekking hebben op de begrafenis of crematie van het overleden slachtoffer. Daaronder vallen bijvoorbeeld alle kosten die de uitvaartonderneming in rekening brengt en eventueel nog afzonderlijke kosten voor bijvoorbeeld de bloemen of de koffietafel. Ook de kosten van de grafsteen of urn, de onderhoudskosten van een graf en grafrechten vallen er bijvoorbeeld onder.

Reis- en verblijfskosten van maximaal twee familieleden van de overledene, die voor de begrafenis naar het buitenland gaan of vanuit het buitenland overkomen, kunnen ook in de uitkering betrokken worden. Dit geldt ook voor de extra kosten die worden gemaakt als de overledene in het buitenland begraven wordt. Hieronder vallen de kosten voor het overbrengen van de overledene naar het buitenland en de reis- en verblijfskosten van maximaal twee familieleden.

Het Schadefonds geeft alleen een uitkering voor uitvaartkosten die niet zijn vergoed door bijvoorbeeld de dader of een uitvaartverzekering.

2.4.2.1 Hoogte uitkering uitvaartkosten

Per overleden slachtoffer kan voor de uitvaartkosten een uitkering van maximaal € 7.500 worden verstrekt, ook als de werkelijke kosten hoger waren.

2.4.2.2 Bewijs uitvaartkosten

De uitvaartkosten moeten worden onderbouwd. Dit kan bijvoorbeeld met nota's. Als een uitvaartverzekering bepaalde kosten heeft vergoed, moet deze vergoeding worden onderbouwd met een verzekeringsspecificatie. Eventuele vergoedingen door de dader moeten ook worden opgegeven.

2.4.3 Derving van levensonderhoud

Derving van levensonderhoud is de schade van nabestaanden door het wegvallen van het inkomen van het overleden slachtoffer. Een uitkering voor deze schadepost is een tegemoetkoming in deze schade, en moet de nabestaande enigszins helpen zijn levensstandaard (tijdelijk) voort te zetten.

Nabestaanden die in aanmerking kunnen komen voor een uitkering voor deze schadepost zijn:

- de achtergebleven (on)gehuwde partner van de overledene,
- de minderjarige afhankelijke kinderen (dit zijn kinderen waarvan de overledene in het onderhoud voorzag), en
- de meerderjarige kinderen (van 18 tot en met 20 jaar) die een voltijd studie volgen, waarin de overledene (gedeeltelijk) voorzag.

Het Schadefonds kan verschillende vaste bedragen uitkeren voor derving van levensonderhoud. De hoogte van het uit te keren bedrag hangt af van:

- het inkomen van de overledene,
- het inkomen van de achtergebleven (on)gehuwd partner,
- de verhouding van de nabestaande tot de overledene ((on)gehuwd partner of afhankelijk kind), en
- als de nabestaande een afhankelijk kind is: de leeftijd.

2.4.3.1 Hoogte uitkering derving van levensonderhoud

- Als de overledene kostwinner (in loondienst of zelfstandige) was, dan keert het Schadefonds € 25.000 uit aan de achtergebleven (on)gehuwd partner.
- Als de overledene kostwinner (in loondienst of zelfstandige) was, dan keert het Schadefonds € 25.000 uit aan ieder afhankelijk (stief)kind van 0 tot en met 4 jaar.
- Als de overledene kostwinner (in loondienst of zelfstandige) was, dan keert het Schadefonds € 15.000 uit aan alle afhankelijke (stief)kinderen van 5 tot en met 11 jaar.
- Als de overledene kostwinner (in loondienst of zelfstandige) was, dan keert het Schadefonds € 10.000 uit aan alle afhankelijke (stief)kinderen van 12 tot en met 17 jaar.
- Als de overledene en achtergebleven (on)gehuwd partner vergelijkbare inkomsten hadden, keert het Schadefonds in de hierboven genoemde situaties dezelfde bedragen uit.
- Wanneer de achtergebleven (on)gehuwd partner kostwinner was en de overledene had enige inkomsten, keert het Schadefonds in de hierboven genoemde situaties de helft uit van de genoemde bedragen uit.
- Als de overledene kostwinner (in loondienst of zelfstandige) was of vergelijkbare inkomsten had als de achtergebleven partner, en een meerderjarig kind (van 18 tot en met 20 jaar) een studie volgt (MBO, HBO of WO), keert het Schadefonds € 1.500 uit per studiejaar dat nog moet worden gevolgd.
- Het Schadefonds keert niet uit als de overledene een bijstandsuitkering ontving of geen inkomsten had.

2.4.3.2 Vergoedingen voor derving van levensonderhoud

Het Schadefonds geeft alleen een uitkering voor derving van levensonderhoud, als deze schade niet is vergoed. Als een vergoeding is ontvangen – bijvoorbeeld van de dader of een ongeval- of levensverzekering – dan gaat het Schadefonds na of deze in mindering moet worden gebracht op de uitkering.

2.4.3.3 Bewijs derving van levensonderhoud

Derving van levensonderhoud moet worden onderbouwd met bewijs (zoals loonstroken of jaaropgaven), waaruit het gemiddelde inkomen van het overleden slachtoffer en de achtergebleven partner blijkt. Ook moet de relatie en eventuele afhankelijkheid van de nabestaande tot de overledene worden aangetoond.

Als een meerderjarig achtergebleven kind een studie volgt (MBO, HBO, WO), moet dit worden aangetoond met een bewijs van inschrijving. Ook moet worden aangetoond dat de overledene hierin voorzag en hoeveel studiejaren nog gevolgd zullen worden.

2.4.4 Schematisch overzicht uitkering nabestaande

De uitkering voor een nabestaande kan uit drie delen bestaan. Dit is als volgt schematisch weergegeven.

Uitkering nabestaande	Bedoeld voor:
€ 5.000	Het leed van de nabestaanden door het overlijden van de naaste + eventuele overige financiële schade, zoals kosten voor therapie en vermindering van inkomsten. Derving van levensonderhoud en uitvaartkosten vallen niet in dit bedrag.
Max. 3 x € 1.500 / € 10.000 / € 15.000 / € 25.000	Derving van levensonderhoud
€ 7.500	Uitvaartkosten

2.4.5 Maximale uitkering voor uitvaartkosten en derving van levensonderhoud tezamen

Op grond van artikel 1 sub a van de Regeling maximumbedragen uitkeringen schadefonds geweldsmisdrijf mag een uitkering voor financiële schade niet hoger zijn dan € 25.000. Uitvaartkosten en derving van levensonderhoud zijn financiële schade. Als het Schadefonds aan een nabestaande een uitkering voor uitvaartkosten en derving van levensonderhoud verstrekt, kunnen deze samen dus niet meer dan € 25.000 bedragen.

2.5 De uitkering bij samenloop

2.5.1 Algemeen

Wanneer een slachtoffer door een geweldsmisdrijf meerdere fysieke letsels heeft opgelopen, al dan niet in combinatie met (voorondersteld) psychisch letsel, wordt gesproken van samenloop. Hetzelfde geldt voor de gevallen, waarin een nabestaande ook anderszins zelf slachtoffer is, of wanneer meerdere naasten zijn overleden door een geweldsmisdrijf. Deze gevallen van samenloop worden hieronder verder uitgewerkt.

2.5.2 Slachtoffer met meerdere letsels

Het komt voor dat een slachtoffer door een geweldsmisdrijf meerdere fysieke letsels, al dan niet in combinatie met psychisch letsel (door het misdrijf dat tegen het slachtoffer zelf is gepleegd of door het waarnemen van een tegen een naaste gepleegd misdrijf), heeft opgelopen. In dat geval is voor het Schadefonds het meest ernstige letsel leidend bij het bepalen van de hoogte van de uitkering. Dat wil zeggen dat de hoogte van de uitkering wordt bepaald op basis van de letselcategorie die past bij het meest ernstige letsel. Bij meerdere letsels worden letselcategorieën dus niet opgeteld. Bij minstens 3 verschillende fysieke letsels die in dezelfde letselcategorie vallen, wordt wel de categorie met één verhoogd.

2.5.3 Nabestaande met ernstig letsel

Heeft een nabestaande bij het geweldsmisdrijf waardoor een naaste is overleden, zelf ook ernstig fysiek of psychisch letsel (al dan niet door waarneming) opgelopen, dan kan hij als nabestaande en als slachtoffer een aanvraag indienen. Voor het opgelopen letsel verstrekt het Schadefonds dan een aparte uitkering van maximaal € 35.000. Daarnaast kan het Schadefonds een nabestaandenuitkering verstrekken, die bestaat uit het vaste bedrag van € 5.000 en een eventuele aanvulling voor uitvaartkosten en derving van levensonderhoud.

2.5.4 Meerdere overledenen door één geweldsmisdrijf

Heeft een nabestaande twee of meer naasten verloren door één geweldsmisdrijf of dood door schuld delict, dan keert het Schadefonds een vast bedrag van € 10.000 (letselcategorie 4) uit als tegemoetkoming voor het leed en eventuele overige financiële schade, zoals therapiekosten en vermindering van inkomsten. Daarnaast kunnen maximaal twee uitkeringen voor derving van levensonderhoud worden verstrekt, en voor elke overledene een aparte uitkering voor de uitvaartkosten.

2.6 Beperken schade

Net als in het civiele recht geldt bij het Schadefonds de schadebeperkingsplicht. Dit betekent dat het slachtoffer de verplichting heeft om de omvang van de schade, die door het geweldsmisdrijf is veroorzaakt, zoveel als redelijk is te beperken. Schade die ontstaat doordat het slachtoffer zich na het geweldsmisdrijf onvoldoende heeft ingespannen om de schade te beperken kan mede aan het slachtoffer worden toegerekend en wordt daarom buiten beschouwing gelaten bij een eventuele uitkering. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als een slachtoffer na het geweldsmisdrijf geen noodzakelijke behandeling ondergaat om zijn letsel te beperken.

2.7 Toekomstige schade

Als een slachtoffer of nabestaande schade lijdt nadat een uitkering is verstrekt, kan in bepaalde gevallen om een aanvullende uitkering worden gevraagd. Zie hiervoor paragraaf 3.1.

2.8 Rechtsbijstandkosten

Gelet op de aard van de uitkering, de eenvoud van de aanvraagprocedure en het feit dat kosteloze hulp van Slachtofferhulp Nederland hierbij mogelijk is, komt het Schadefonds niet apart tegemoet in eventuele rechtsbijstandkosten, die een slachtoffer of nabestaande maakt voor het indienen van een aanvraag.

De rechtsbijstandkosten, die een slachtoffer of nabestaande in verband met de behandeling van een bezwaar (tegen een beslissing op diens aanvraag) redelijkerwijs heeft moeten maken, worden door het Schadefonds uitsluitend vergoed op verzoek van het slachtoffer of de nabestaande, voor zover de bestreden beslissing wordt herroepen door een aan het Schadefonds te wijten onrechtmatigheid. Dit volgt uit artikel 7:15 Algemene wet bestuursrecht.

2.9 Wettelijke rente

Het Schadefonds keert in principe geen wettelijke rente uit, omdat op voorhand geen recht bestaat op een uitkering uit het Schadefonds. Het recht op een uitkering ontstaat pas na een toewijzende beslissing van het Schadefonds. Vanaf dat moment kan vergoeding van de wettelijke rente aan de orde komen, mits daartoe aanleiding bestaat (bijvoorbeeld als de betaling van de uitkering verwijtbaar veel te lang op zich laat wachten). Het slachtoffer moet dan uitdrukkelijk om de wettelijke rente verzoeken.

2.10 Recht erfgenamen op uitkering

Als een slachtoffer of nabestaande overlijdt nadat zijn aanvraag bij het Schadefonds is ingediend, is de aanspraak op de eventuele uitkering vatbaar voor overgang onder algemene titel. De erfgenamen moeten hiervoor de akte van erfrecht overleggen.

3. Procedures

3.1 Aanvullende aanvraag

3.1.1 Aanvullende aanvraag slachtoffer

Een slachtoffer kan een aanvullende aanvraag indienen als het letsel na ontvangst van een (gedeeltelijk) toewijzende beslissing substantieel ernstiger blijkt te zijn dan waarmee rekening is gehouden in de beslissing op de primaire aanvraag.

Voor de onderbouwing van een aanvullende aanvraag moet het slachtoffer nieuwe medische informatie verstrekken, waaruit blijkt dat het letsel ernstiger is dan waarmee rekening was gehouden in de beslissing op de primaire aanvraag. Deze medische informatie legt het Schadefonds aan zijn medisch adviseur voor met de vraag of het tot indeling in een hogere letselcategorie aanleiding geeft dan in de eerdere beslissing was bepaald.

3.1.2 Aanvullende aanvraag nabestaande

Een nabestaande kan alleen een aanvullende aanvraag indienen voor uitvaartkosten en voor derving van levensonderhoud. Het vragen om een aanvulling op het vaste uitkeringsbedrag voor nabestaanden is niet mogelijk, omdat dit een vast bedrag is.

3.1.3 Vorm aanvullende aanvraag

Een aanvullende aanvraag kan zonder aanvraagformulier worden ingediend. Zie verder paragraaf 1.6.1 voor de indieningstermijn van een aanvullende aanvraag.

3.2 Bezwaar en beroep

Als een slachtoffer of nabestaande het niet eens is met de beslissing op de aanvraag, kan binnen zes weken na de toezending van de beslissing schriftelijk (niet per e-mail) een bezwaarschrift worden ingediend. De bezwaarmaker moet in het bezwaarschrift duidelijk opschrijven waarom en op welke punten hij het niet eens is met de beslissing. De bezwaarmaker zal dan worden uitgenodigd om zijn bezwaar tijdens een hoorzitting mondeling toe te lichten, tenzij sprake is van één van de in artikel 7:3 Algemene wet bestuursrecht genoemde situaties.

Bij deze hoorzitting is een lid van de Commissie van het Schadefonds en een medewerker van het Schadefonds aanwezig. De medewerker van het Schadefonds stelt in overleg met het commissielid een advies op aan de Commissie hoe op het bezwaar moet worden beslist. De Commissie neemt hierna een beslissing op het bezwaarschrift. De Commissie kan het bezwaarschrift gegrond, ongegrond of niet-ontvankelijk verklaren. Het slachtoffer krijgt hiervan altijd schriftelijk bericht. Als een slachtoffer het niet eens is met de beslissing op het bezwaarschrift, kan het hiertegen beroep instellen bij de bestuursrechter. Hoe het slachtoffer dit kan doen, staat in de beslissing op het bezwaarschrift.

3.3 Herziening

Het is mogelijk om op grond van artikel 4:6 van de Algemene wet bestuursrecht een herziening te vragen van een (gedeeltelijk) afwijzende beslissing, die onherroepelijk is. Hierbij moeten nieuwe feiten of veranderde omstandigheden worden aangevoerd, die bij de afwijzende beslissing niet bekend waren bij het slachtoffer en ook niet eerder bekend konden zijn. Wijziging van beleid door het Schadefonds is op zichzelf geen grond voor herziening van een beslissing.

Een herzieningsverzoek kan zonder aanvraagformulier worden gedaan. Zie verder paragraaf 1.6.2 voor de indieningstermijn bij herzieningsverzoeken.

3.4 Internationale aanvragen

Iedereen die in Nederland zijn gewone verblijfplaats heeft en die na 1 januari 2006 in een lidstaat van de Europese Unie slachtoffer is geworden van een opzettelijk geweldsmisdrijf, kan een verzoek om een uitkering door de desbetreffende lidstaat indienen via het Nederlandse Schadefonds Geweldsmisdrijven. Het Schadefonds wikkelt de aanvraag administratief af en stuurt het verzoek door aan de bevoegde instantie van de desbetreffende lidstaat. Het Schadefonds heeft geen invloed op de beslissing over een uitkering. Ieder land hanteert namelijk zijn eigen nationale regels en procedures.

Landen met een schadefonds

EU-landen zijn verplicht een vergelijkbare instantie te hebben. De volgende EU-landen hebben een dergelijke instantie: België, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Ierland, Italië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Spanje, Tsjechië, het Verenigd Koninkrijk en Zweden.

3.5 Klachtenregeling

Als een slachtoffer niet tevreden is over de manier waarop het is behandeld door het Schadefonds, kan het hierover een klacht indienen. Een klacht kan zowel schriftelijk, per e-mail als mondeling worden ingediend.

Nadat de klacht is gehoord of ontvangen, neemt het Schadefonds altijd telefonisch contact op met het slachtoffer. In een (telefoon)gesprek kan het wederzijds begrip namelijk worden vergroot en de klacht mogelijk al worden afgehandeld. Als het slachtoffer tevreden is met de reactie van het Schadefonds, volgt er geen brief meer.

Het kan ook zijn dat een slachtoffer een uitnodiging krijgt om de klacht persoonlijk te komen toelichten. Als de klacht gaat over een medewerker van het Schadefonds, dan krijgt die medewerker ook de gelegenheid om zijn of haar kant van het verhaal te vertellen.

Het Schadefonds komt binnen zes weken na de ingediende klacht met een schriftelijke reactie.

3.6 Nationale ombudsman

Als het slachtoffer na de behandeling van zijn klacht nog steeds niet tevreden is over het Schadefonds, kan hij/zij zich wenden tot de Nationale Ombudsman in Den Haag.

4. Overig

4.1 Indienen aanvraag door een minderjarige

Als het slachtoffer minderjarig is, moet in beginsel de aanvraag door de wettelijke vertegenwoordiger worden ingediend en ondertekend. In bijzondere situaties kan hier een uitzondering op worden gemaakt. Het minderjarige slachtoffer of een direct betrokkene moet dan toelichten waarom het minderjarige slachtoffer de aanvraag zonder tussenkomst van de wettelijke vertegenwoordiger wil indienen. Dit wordt van geval tot geval beoordeeld.

4.2 Betaling

4.2.1 Spaarrekening voor minderjarigen

4.2.1.1 Minderjarig slachtoffer

Bij minderjarige slachtoffers die 16 jaar of jonger zijn op het moment dat de uitkering betaalbaar gesteld wordt, wordt 80% van de uitkering gestort op een spaarrekening voor minderjarigen, namelijk op een rentecertificaat met BEM-clausule (Belegging Effecten en andere gelden Minderjarigen). Zodra het slachtoffer meerderjarig is, kan het over dit bedrag beschikken. Op deze manier wordt zo veel mogelijk invulling gegeven aan het uitgangspunt dat de uitkering aan het slachtoffer of de nabestaande zelf toekomt.

De overige 20% van de uitkering maakt het Schadefonds over op het door de wettelijk vertegenwoordiger opgegeven IBAN. Dit deel van de uitkering kan zo eventueel direct worden besteed ten behoeve van het slachtoffer (bijvoorbeeld voor eventuele financiële schade).

4.2.1.2 Minderjarige nabestaande

Ook bij minderjarige nabestaanden die 16 jaar of jonger zijn op het moment dat de uitkering betaalbaar gesteld wordt, wordt 80% van het vaste uitkeringsbedrag voor nabestaanden gestort op een spaarrekening voor minderjarigen. De overige 20% van de uitkering maakt het Schadefonds over op het door de wettelijk vertegenwoordiger opgegeven IBAN.

Eventuele uitkeringen voor uitvaartkosten en derving van levensonderhoud worden altijd volledig gestort op het door de wettelijk vertegenwoordiger opgegeven IBAN.

4.2.1.3 Rente

Tijdens de looptijd van het rentecertificaat mogen de ouders over de rente beschikken. De rente kan echter ook worden gespaard voor het minderjarige slachtoffer of de nabestaande. De ouders en het minderjarige slachtoffer kunnen tijdens de looptijd in principe niet aan het geld komen. Bij de kantonrechter kunnen de ouders echter wel vragen om (een extra deel van) het geld vrij te laten vallen. Hiervoor moeten ze aantonen dat het geld wordt aangewend voor het welzijn van het minderjarige slachtoffer.

4.2.2 Voorschot

Het Schadefonds kan door middel van een voorlopige uitkering een voorschot op de uitkering doen (artikel 13 lid 1 van de Wet). Voorwaarde is wel dat de aanvraag aan wettelijke vereisten voldoet (dat wil zeggen dat het zeker is dat een uitkering zal worden verstrekt) en het Schadefonds niet op korte termijn een definitieve beslissing kan nemen. Als het schadefonds eerst nader onderzoek wil doen, omdat bijvoorbeeld nog niet vaststaat of er uiteindelijk een uitkering zal worden verstrekt, is een voorschot niet mogelijk.

Een verzoek om een voorschot wordt alleen in behandeling genomen als het slachtoffer hier schriftelijk om vraagt en motiveert waarom een voorschot op de uitkering voor hem noodzakelijk en van spoedeisend belang is. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als het slachtoffer over onvoldoende financiële middelen beschikt om een behandeling voor zijn letsel te ondergaan. Het enkele feit dat het slachtoffer in een benarde financiële situatie verkeert, is geen reden voor toekenning van een voorschot.

4.2.2.1 Voorschot slachtoffer

Een voorschot kan aan een slachtoffer worden verstrekt als duidelijk is dat iemand zonder eigen aandeel door een opzettelijk geweldsmisdrijf ernstig letsel heeft opgelopen, maar de precieze ernst van het letsel nog moet worden onderzocht. Als dit onderzoek redelijkerwijs niet kan worden afgewacht, kan een voorschot worden verstrekt. In dat geval keert het Schadefonds een bedrag uit dat overeenkomt met letselcategorie 1. Van dit bedrag kan in de gegeven situatie namelijk met zekerheid worden gezegd dat het niet meer bedraagt dan wat uiteindelijk zal worden uitgekeerd (er wordt sowieso een uitkering verstrekt, en deze kan niet lager zijn dan het bedrag horende bij letselcategorie 1). Afhankelijk van de omstandigheden van het geval – bijvoorbeeld als vaststaat dat de vast te stellen letselcategorie in ieder geval niet lager zal zijn dan 4 – kan een hoger voorschot worden uitgekeerd. Een toe te kennen voorschot wijkt in ieder geval niet af van de vaste bedragen die het Schadefonds aan slachtoffers kan uitkeren.

4.2.2.2 Voorschot nabestaande

Bij nabestaanden staat – zodra duidelijk is dat een aanvraag aan alle wettelijke criteria voldoet – het vaste uitkeringsbedrag direct vast. Als een nabestaande verder geen schade door uitvaartkosten en derving van levensonderhoud heeft opgegeven, kan dit vaste bedrag direct worden uitgekeerd. Het verstrekken van een voorschot is dan niet nodig.

Als een nabestaande wel nog schade door uitvaartkosten of derving van levensonderhoud heeft opgegeven, kan het voorkomen dat het onderzoek naar deze schade enige tijd in beslag neemt. Als dit onderzoek redelijkerwijs niet kan worden afgewacht, kan het vaste uitkeringsbedrag als voorschot worden uitgekeerd.

4.2.2.3 Voorschot minderjarige

Een voorschot voor een minderjarig slachtoffer (tot en met 16 jaar) bedraagt 20% van het voorschot, dat aan een volwassen slachtoffer zou zijn uitgekeerd. De reden hiervoor is dat 80% van de uitkering voor een minderjarige altijd op een spaarrekening wordt gestort. Om die reden bedraagt een voorschot voor een minderjarige nabestaande (tot en met 16 jaar) eveneens 20% van het vaste uitkeringsbedrag, dat aan een volwassen nabestaande zou zijn uitgekeerd.

4.3 Bewind

Als een slachtoffer (of nabestaande) zijn financiële zaken niet zelf kan regelen, kan hiervoor een bewindvoerder worden toegewezen. De bewindvoerder neemt dan beslissingen over het geld en de goederen van het slachtoffer. Het slachtoffer mag wel zelf een aanvraag indienen bij het Schadefonds. De bewindvoerder bepaalt echter naar welk IBAN de toegekende tegemoetkoming moet worden overgemaakt.

Bij elke aanvraag gaat het Schadefonds daarom na of sprake is van een bewindsituatie. Hiervoor worden het centraal insolventieregister en het centraal curatele- en bewindregister geraadpleegd. Als blijkt van een bewindsituatie, neemt het Schadefonds eerst contact op met het slachtoffer of de nabestaande, en wordt hij verzocht de bewindvoerder van de aanvraag op de hoogte te brengen. Voordat het Schadefonds de tegemoetkoming uitbetaalt, moet de bewindvoerder een kopie van de beschikking van de bewindvoering overleggen en het IBAN opgeven, waarop een eventuele uitkering kan worden gestort.

Als een aanvraag wordt gedaan namens een minderjarige wiens ouders onder bewind staan, geldt bovenstaande regeling ook. Het enige verschil is dat 80% van de eventuele uitkering op een beleggingsrekening wordt gestort (zie paragraaf 4.1.1). De overige 20% van de uitkering wordt gestort op het door de bewindvoerder opgegeven IBAN.

4.4 Curatele

Curatele is voor mensen die hun financiële en persoonlijke zaken niet zelf kunnen regelen. Een curator neemt beslissingen over geld, verzorging, verpleging, behandeling of begeleiding van de betrokkene. Iemand die onder curatele staat, is handelingsonbekwaam. Dit betekent dat hij zonder toestemming van de curator geen rechtshandelingen kan verrichten die niet kunnen worden teruggedraaid. Iemand die onder curatele staat kan dus ook niet zelfstandig een aanvraag indienen bij het Schadefonds. Dit moet de curator doen. Hierbij moet een kopie van de ondercuratelestelling worden overgelegd.

4.5 Uitkering en belasting

In principe is de uitkering uit het Schadefonds belastingvrij, omdat deze niet valt onder de in de Wet inkomstenbelasting genoemde "bronnen van inkomsten".

4.6 Uitkering en bijstand

Voor slachtoffers met een bijstandsuitkering ontstaan soms problemen als zij, in verband met de inlichtingenplicht (artikel 17 lid 1 Participatiewet), bij hun gemeente melding maken van de uitkering van het Schadefonds. Daarnaast kunnen problemen ontstaan als slachtoffers een bijstandsaanvraag indienen op een tijdstip nadat door het Schadefonds een uitkering is verstrekt.

Omdat het in de Participatiewet een basisbeginsel is dat bij de bepaling van de hoogte en het recht op een bijstandsuitkering rekening moet worden gehouden met de 'financiële middelen' van het slachtoffer, is het mogelijk dat de gemeente besluit dat de uitkering uit het Schadefonds verrekend moet worden met de bijstandsuitkering.

Het Schadefonds vindt echter dat een uitkering uit het Schadefonds niet mag worden verrekend met de bijstandsuitkering. De uitkering uit het Schadefonds is namelijk een tegemoetkoming in geleden schade. Voor zover de uitkering betrekking heeft op financiële schade komt de bijstandsgerechtigde nooit in een betere financiële positie dan voor het geweldsmisdrijf. Het gaat hooguit om herstel van de oude (financiële) toestand.

Voor zover de uitkering betrekking heeft op immateriële schade zou deze niet als voor de bijstandsuitkering in aanmerking te nemen 'financiële middelen' (artikel 31 lid 1 Participatiewet) beschouwd dienen te worden. Het wel in aanmerking nemen daarvan zou namelijk betekenen dat een bijstandsgerechtigde geen compensatie voor toegebracht leed kan ontvangen. Gemeenten hebben echter de bevoegdheid om toch te verrekenen. Uit ervaring is gebleken dat gemeenten hier verschillend mee omgaan. Om te vermijden dat een boete wordt opgelegd wegens het niet voldoen aan de inlichtingenplicht, is het raadzaam ontvangen uitkeringen van het Schadefonds in alle gevallen onverwijld te melden bij de gemeente.

In een Verzamelbrief van 29 december 2016 aan de gemeenten heeft de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid toegelicht dat de Participatiewet de gemeente expliciet de mogelijkheid biedt om per individueel geval te beoordelen of en zo ja, in welke mate de tegemoetkoming wordt meegenomen in de middelentoets van de bijstand. Het betreft bij uitstek dus een zaak van individueel maatwerk.

4.7 Inzage en afgifte dossier

Op grond van artikel 35 Wet bescherming persoonsgegevens en artikel 7:4 lid 4 Algemene wet bestuursrecht heeft iedereen recht op inzage in en afgifte van zijn dossier. Dit kan anders zijn met betrekking tot strafrechtelijke informatie die het dossier bevat. Een verzoek om inzage in of afgifte van het dossier moet schriftelijk worden ingediend. Het Schadefonds neemt hierop binnen vier weken een beslissing.

4.8 Overgangsbeleid All-in beleid

Per 15 oktober 2014 keert het Schadefonds ongedifferentieerde tegemoetkomingen (all-in bedragen) uit. Dit betekent dat het vanaf 15 oktober 2014 voor slachtoffers niet meer mogelijk is om aparte uitkeringen aan te vragen voor financiële schade. Nabestaanden kunnen vanaf 15 oktober 2014 alleen voor derving van levensonderhoud en uitvaartkosten nog een extra uitkering aanvragen. Dit is een ingrijpende beleidswijziging, waarmee zo veel mogelijk rekening is gehouden bij het overgangsbeleid in deze paragraaf.

4.8.1 Overgangsbeleid primaire aanvragen

Een primaire aanvraag wordt behandeld op basis van het beleid, dat gold ten tijde van het indienen van die primaire aanvraag. Is een primaire aanvraag voor 15 oktober 2014 ingediend, dan kan echter ook worden verzocht om toepassing van het in deze beleidsbundel geformuleerde beleid.

4.8.2 Overgangsbeleid aanvullende aanvragen

Een aanvullende aanvraag wordt behandeld op basis van het beleid dat geldt ten tijde van het indienen van die aanvullende aanvraag.

Hierop geldt een uitzondering. Als de aanvullende aanvraag volgt op een primaire aanvraag die is ingediend vóór 15 oktober 2014, dan geldt het beleid van de beleidsbundel van 18 maart 2014. Dit is het laatst geldende beleid voordat het Schadefonds ging werken met all-in uitkeringsbedragen. Een aanvullende uitkering is in die gevallen alleen nog mogelijk voor immateriële schade, omdat eerder al een schadebepaling plaatsvond en daarom de all-in uitkeringsbedragen niet van toepassing zijn.

Een aanvullende aanvraag voor materiële schade is niet meer mogelijk. Ook niet als de aanvullende aanvraag volgt op een primaire aanvraag waarop beleid van voor 15 oktober 2014 is toegepast.

4.8.3 Overgangsbeleid bezwaarzaken

Een bezwaarschrift wordt behandeld op basis van het beleid, dat op dat moment geldt.

Wordt echter met succes bezwaar gemaakt tegen een gedeeltelijk toewijzende beslissing (bijvoorbeeld tegen de afwijzing van een schadepost, de hoogte van de uitkering voor immateriële schade of een korting op eigen aandeel), die is genomen op basis van beleid van voor 15 oktober 2014, dan wordt het toen geldende beleid (en de toen geldende letsellijst) toegepast bij het bepalen van de uitkering. De gedachte hierachter is dat in de eerdere beslissing de vaststelling van de hoogte van de uitkering op basis van het oude beleid heeft plaatsgevonden. Bij een succesvol bezwaar tegen een onderdeel van deze beslissing wordt dan niet de volledige beslissing opnieuw genomen op basis van het in deze beleidsbundel geformuleerde beleid. Hetzelfde geldt voor succesvol bezwaar tegen beslissingen op aanvullende aanvragen, die op basis van beleid van voor 15 oktober 2014 zijn afgehandeld.

4.8.4 Overgangsbeleid herzieningsverzoeken

Bij de behandeling van een herzieningsverzoek is bepalend het beleid, dat gold ten tijde van de beslissing op de aanvraag, waarop het herzieningsverzoek betrekking heeft.

Wordt echter met succes een herzieningsverzoek ingediend voor een primaire aanvraag, die onder het beleid van voor 15 oktober 2014 volledig is afgewezen, dan wordt voor het vaststellen van de uitkering het in deze beleidsbundel geformuleerde beleid toegepast. Dit is mogelijk omdat niet eerder is toegekomen aan de beoordeling van de schade en het vaststellen van de hoogte van de uitkering.

4.9 Overgangsbeleid wetswijziging 1 juli 2016

Per 1 juli 2016 is de gewijzigde Wet schadefonds geweldsmisdrijven in werking getreden. Vanaf dat moment geldt een indieningstermijn van 10 jaar. Het algemene overgangsrecht is van toepassing. Dit betekent dat de wetswijziging geldt voor alle nog lopende aanvragen en alle nieuwe aanvragen, ongeacht de misdrijfdatum. Voor aanvragen die voor 1 juli 2016 zijn ingediend en waarop nog geen beslissing is genomen, geldt dus ook de indieningstermijn van 10 jaar.

Dit overgangsbeleid geldt ook ten aanzien van de uitbreiding van de doelgroep met nabestaanden van slachtoffers van dood door schulddelicten. Het algemene overgangsrecht is van toepassing. Dit betekent dat de gewijzigde Wet en het beleid geldt voor alle nog lopende aanvragen en alle nieuwe aanvragen, ongeacht de misdrijfdatum. Hierbij geldt wel de indieningstermijn van 10 jaar. Bovendien is het niet mogelijk om een aanvraag in te dienen voor een dood door schuld delict dat voor 1 januari 1973 is gepleegd. Dit staat in artikel 23 lid 2 van de Wet.